

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра управління персоналом і економіки праці

Допущено до захисту
Завідувач кафедри УП і ЕП
Д.е.н., проф. В.Г.Никифоренко _____
«___» _____ 20___ р.

**ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра**

зі спеціальності 6.030505 Управління персоналом і економіка праці
за темою:

**«Шляхи поліпшення соціально-психологічного клімату в організації»
(на прикладі ПАТ «Одескабель»)**

Виконавець

студентка 4 курсу ФМЕ факультету
Шаповалова Катерина Юріївна _____

Науковий керівник

д.е.н., професор
Куліков Юрій Миколайович _____

АНОТАЦІЯ

Випускна робота містить 66 сторінок, 15 таблиць, 1 рисунок, список літератури з 23 найменувань, 4 додатки.

Об'єктом дослідження виступає соціально-психологічний клімат в системі управління персоналом організації.

Предметом дослідження є соціально-психологічний клімат, його аналіз, діагностика, методи і заходи покращення на підприємстві.

Мета дипломної роботи полягає в обґрунтуванні шляхів урегулювання соціально-психологічного клімату на ПАТ «Одескабель».

Завдання роботи є обґрунтування пропозиції щодо використання напрямів та заходів поліпшення соціально-психологічного клімату на ПАТ «Одескабель».

За результатами дослідження сформульовано конкретні пропозиції щодо покращення на соціально-психологічного клімату на підприємстві.

Соціально – економічна ефективність полягає у тому, що підприємству вдалося у 2014 році забезпечити підвищення заробітної плати працівникам в умовах спаду обсягів реалізації продукції.

Одержані результати можуть бути використані на ПАТ «Одескабель» з метою їх обговорення та використання

Рік виконання дипломної роботи 2016

Рік захисту роботи 2016

соціально-психологічний клімат, стиль керівництва.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
 РОЗДІЛ 1. ПОНЯТТЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ ТА ЙОГО РОЛІ У ТРУДОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КОЛЕКТИВУ	
1.1. Сутність, структура, фактори формування соціально-психологічного клімату колективу.....	5
1.2. Згуртованість колективу – основа соціально-психологічного клімату	14
1.3. Методи діагностики соціально-психологічного клімату в колективі.....	19
 РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ І ОЦІНКА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»	
2.1. Загальна характеристика підприємства та аналіз його економіко – господарчої діяльності.....	28
2.2. Система управління персоналом як чинник сприятливого соціально-психологічного клімату	35
2.3. Оцінка соціально-психологічного клімату на підприємстві.....	42
 РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УРЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ НА ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»	
3.1. Напрями і заходи щодо покращення соціально-психологічного клімату.....	56
3.2. Вдосконалення стилю керівництва колективом	60
3.3. Розрахунок умовної економічної ефективності від росту продуктивності праці.....	62
 ВИСНОВКИ.....	 64
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	66
ДОДАТКИ.....	69

ВСТУП

В умовах організації сучасного суспільства постійно зростає інтерес до явища соціально-психологічного клімату колективу. Актуальність даної роботи диктується перш за все зростанням вимог до рівня психологічної включеності індивіда в його трудову діяльність і ускладненням психічної життєдіяльності людей.

Одним із показників успішної діяльності керівника організації є рівень сформованості соціально-психологічного клімату. Сприятливий соціально-психологічний клімат колективу забезпечує працездатність його членів, взаємну підтримку в досягненні цілей організації, згуртованість колективу. Колективне досягнення цілей призводить до забезпечення високої ефективності діяльності підприємства.

Створення нормальних взаємин – основне завдання керівника в досягненні успішності функціонування організації. Вивчення даного питання пов'язане з необхідністю вдосконалення, підвищення ефективності організацій, і при цьому вимагає систематичного вивчення соціально-психологічних взаємин на практиці.

Виходячи з цього, мета даної роботи полягає в обґрунтуванні шляхів урегулювання соціально-психологічного клімату на ПАТ «Одескабель».

Для досягнення цієї мети основними завданнями випускної роботи виступають:

- теоретико – методологічні основи соціально-психологічного клімату;

- обґрунтування методології проведення аналізу і оцінки соціально-психологічного клімату та стилю керівництва підприємства, виходячи з необхідності їх оптимізації на підприємстві;

- охарактеризувати підприємство, його ринкову орієнтацію та ринкове положення;

- оцінити стан виробничої та економіко – господарської діяльності;

- розробити методичний підхід щодо оцінки соціально-психологічного клімату;

- обґрунтувати напрями та заходи поліпшення соціально-психологічного клімату.

При виконання дипломної роботи використані дані офіційних статистичних спостережень підприємства ПАТ «Одескабель» за формами: №1 «Баланс»; №1-ПВ «Звіт з праці»; №2 «Звіт про фінансові результати»; №3-ПВ (річна) «Звіт про використання робочого часу»; №4-ПН (факт) «Звіт про фактичне вивільнення працівників»; №5-ПН (вивільнені та прийняті працівники); №6-ПВ (річна) «Звіт про кількість працівників, їхній якісний склад та професійне навчання», «Звіт за критеріями оцінки процесу відділу управління і розвитку персоналу».

При виконанні роботи використані методи статистичного та економічного аналізу. Застосовані також методи соціологічних досліджень (анкетування, бесіда, інтерв'ю, опитування). В роботі виконаний розрахунок економічного ефекту.

В роботі одержані обґрунтовані пропозиції щодо використання щодо використання напрямів та заходів поліпшення соціально-психологічного клімату.

ВИСНОВКИ

У даній роботі було розглянуто теоретико-методологічні основи соціально-психологічного клімату, а також сформульоване авторське уявлення поняття соціально-психологічний клімат.

Встановлено, що соціально-психологічний клімат є важливою складовою, результатом міжособистісних взаємин у колективі. Він впливає як на продуктивність діяльності колективу в цілому, так і на емоційний добробут кожного члена групи. Визначено, що сприятливий соціально-психологічний клімат є умовою підвищення продуктивності праці, задоволеності працівників працею та колективом

Проаналізовано і оцінено стан соціально-психологічного клімату на підприємстві ПАТ «Одескабель» у взаємозв'язку із характеристикою підприємства та ринкової оцінки його економіко – господарської діяльності.

Проведено дослідження, що включало діагностику соціально-психологічного клімату колективу по емоційному, когнітивному і поведінковому компоненту. В результаті встановлено, що в даному колективі спостерігається досить високий рівень групового розвитку, члени його в основному дію спільно, задоволені приналежністю до даного колективу, що свідчить про в цілому сприятливий соціально-психологічний клімат.

Наведено характерні особливості двох протилежних стилів керівництва (автократичного та демократичного) та розглянуто взаємозв'язок СПК з даними стилями керівництва.

Обґрунтовано необхідність поліпшення соціально-психологічного клімату на підприємстві з розробкою відповідних пропозицій.

Відзначено, що створення сприятливого клімату є справою не тільки відповідальним, але і творчим, які вимагають знань його природи і засобів регулювання, вміння передбачати ймовірні ситуації у взаєминах членів колективу. Формування соціально-психологічного клімату потребує, особливо від керівників,

розуміння психології людей, їх емоційного стану, настрою, душевних переживань, хвилювань, відносин один з одним.

Зроблено розрахунок умовної економічної ефективності від росту продуктивності праці, але за умови спаду обсягів реалізації продукції підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Реферат «Аналіз впливу психологічних аспектів управління в процесі створення соціально-психологічного клімату в колективі» [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://8ref.com/2/referat_200353.html
2. Панченко.Є.О Соціально-психологічний клімат в колективі та шляхи його оптимізації [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://refer.in.ua/major/295/160679/>
3. Боровик Н.В. ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ КОЛЕКТИВУ ТА ЙОГО ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://nataborovik83.blogspot.com/2015/09/blog-post_78.html
4. Федченко Тетяна Соціально-психологічний клімат в групі [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://ukrefs.com.ua/84673-Social-no-psihologicheskiiy-klimat-v-gruppe.html>
5. Іванова І.В. Соціально-психологічний клімат колективу [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://xreferat.com/77/5016-1-soc-al-no-psiholog-chniiy-kl-mat-kolektivu-na-mater-alah-energodars-ko-bagatoprof-l-no-g-mnaz-garmon-ya.html>
6. Винославська О.В., Бреусенко-Кузнєцов О.А., Зливков В.Л., Апішева А.Ш., Васильєва О.С. Психологія. Навчальний посібник / К.: Фірма "ІНКОС", 2005.- 351 с.
7. Вертель В.В., Комашня А.О., Федорчук І.В. Соціально-психологічний клімат колективу // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2012, №40. – С. 292 – 295.
8. Карамушки Л.М. Технології роботи організаційних психологів: Навчальний посібник / К.: Фірма «ІНКОС», 2005.- 366 с.
9. Моргулець О. Б. Менеджмент у сфері послуг. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 384 с.
10. Онлайн бібліотека підручників [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/view/3352/97/>

11. Реферат «Згуртованість трудового колективу» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/reports/sociology/29563/>
12. Навчальні матеріали онлайн [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://pidruchniki.com/18060203/menedzhment/struktura_efektivnist_roboti_trudovogo_kolektivu
13. Реферат «Дослідно-експериментальне дослідження методів формування сприятливого психологічного клімату в трудовому колективі» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://ukrbukva.net/page,7,84544-Opytno-eksperimental-noe-issledovanie-metodov-formirovaniya-blagopriyatnogo-psihologicheskogo-klimata-v-trudovom-kollektive.html>
14. Навчальні матеріали онлайн [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://pidruchniki.com/16520205/menedzhment/zgurtovanist_sotsialniy_rozvitok_kolektiv
15. Навчальні матеріали онлайн [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://pidruchniki.com/17190512/menedzhment/sotsialno-psihologichni_osoblivosti_kolektivu_obyektu_upravlinnya
16. Лекція «Методики вивчення конкретних соціально-психологічних явищ» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://mylektsii.ru/7-33686.html>
17. Реферат «Методи і методики дослідження соціально-психологічного клімату в колективі» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://ukrbukva.net/page,13,58837-Metody-i-metodiki-issledovaniya-social-no-psihologicheskogo-klimata-v-kollektive.html>
18. Одинцова В. О. Вплив стилю керівництва на психологічний клімат у колективі малого бізнесу [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://ua-referat.com>
19. Офіційний сайт ПАТ «Одескабель» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.odeskabel.com/main-rus/o-kompanii/20-istoricheskaya-spravka.html>
20. Курсова робота «Вивчення психологічного клімату робочої групи трудового колективу» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://ua-referat.com>
21. Спивак В.А. Развивающее управление персоналом. – СПб.: Издат. дом. “Нева”, 2004. – С.103-106

22. Зубкова А.Ф., Куликов Ю.Н., Берщанская Э.И., Бутенко А.И., Лисовой К.И. Методические основы управления совместной деятельностью на перегрузочных комплексах в транспортных узлах – Одесса, 1988. – С.70-73

23. Реферат «Стиль керівництва та організація праці підприємця» [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://8ref.com/19/referat_199992.html